

Alingsås kommun

kommunstyrelsen@alingsas.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Stora Mellby skola
i Alingsås kommun

Uppföljning av tillsyn i Stora Mellby skola

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Alingsås kommun under våren 2015. Vid tillsynen av Stora Mellby skola kunde Skolinspektionen konstatera brister i verksamheten, varför Alingsås kommun i beslut den 1 juni 2015 förelades att avhjälpa dessa. Efter uppföljning av nämnda beslut, som genomfördes under hösten och våren 2015/2016, kunde Skolinspektionen konstatera att brister kvarstod i verksamheten. Alingsås kommun förelades därför på nytt, i beslut den 31 mars 2016, att avhjälpa bristerna i verksamheten. Denna gång förenades – såvitt gällde de konstaterade bristerna inom arbetsområdet Extra anpassningar och särskilt stöd – föreläggandet med vite. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i uppföljningsbeslutet den 31 mars 2016. Uppföljningen bygger på en skriftlig redovisning av vidtagna åtgärder som Alingsås kommun inkom med den 22 augusti 2016 samt det underlag som insamlades vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 14 september 2016.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade.

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande	2017-01-18

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälptra brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan.	Brist avhjälptra
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälptra
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälptra

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälptra samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälptra de brister som kvarstår efter tillsyn i Stora Mellby skola.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Alingsås kommun att senast den 18 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälptra påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i

skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Alingsås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan på Stora Mellby skola främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Uppföljningsbesöket vid Stora Mellby skola den 14 september 2016 visar att det fortfarande finns brister i elevhälsans arbete eftersom elevhälsan ännu inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Detta innebär att skollagens krav fortfarande inte uppfylls. Detta måste åtgärdas. Skolinspektionen finner skäl att på nytt förelägga Alingsås kommun att vidta åtgärder för att se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen snarast vidtar kraftfulla åtgärder för att åtgärda denna brist.

Skolinspektionen har i tillsynsbeslut den 1 juni 2015 och vid uppföljningsbeslut den 31 mars 2016 förelagt Alingsås kommun att vidta åtgärder för att se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Huvudmannen för Stora Mellby skola har inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder i dokumenten "Svar till Skolinspektionen med anledning av Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Stora Mellby skola Alingsås kommun Dnr 43-2014:7573", "HASP" (Hälsa-Arbetsmiljö-

Självförtroende- Prestation) samt "Protokoll från Barn- och ungdomsnämnden 2016-08-22".

Enligt huvudmannens redovisning kommer Stora Mellby skolas främjande och förebyggande hälsoarbete att bygga på programmet HASP. Programmet är namngivet efter sitt innehåll, Hälsa, Arbetsmiljö, Självförtroende och Prestation. Elevhälsan har tagit fram en manual för hur arbetet med HASP ska genomföras. Enligt kommunens redovisning ligger tonvikten i HASP på elevernas fysiska och psykiska hälsa och arbetsmiljö, för att alla elever ska ges möjlighet att prestera i nivå med sin förmåga. Av huvudmannens redovisning framgår att arbetet med HASP har startats upp under vårterminen 2016 och att implementering ska ske på skolan under hösten 2016.

Skolinspektionen har den 14 september 2016 vid ett uppföljningsbesök intervjuat elevhälsan, lärare och rektorn.

Elevhälsans representanter uppger vid intervjun att skolan framöver kommer att bygga det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på modellen HASP. Rektor, elevhälsan och lärare uppger att modellen HASP ännu inte kommit eleverna till del. Ett förberedande arbete har inletts där elevhälsan informerat lärare och vårdnadshavare om innehåll och arbetssätt i sin vision att arbeta förebyggande. Elevhälsan uppger att HASP kommer att utveckla det förebyggande och hälsofrämjande arbetet vid skolenheten. Modellen ska anpassas till elevgruppens behov. Elevhälsans representanter som deltar vid intervjun kan inte beskriva skolpsykologens roll i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet innan modellen HASP verkställts.

Intervjuade lärare och rektor uppger att elevhälsan i dagsläget endast samverkar med lärarna då behov av detta uppkommer. I intervjun med lärare framkommer att elevhälsan under vårterminen gav lärare handledning och tips på värderingsövningar för att kunna utveckla arbetet med elevgruppen. Med hjälp av elevhälsans kompetenser sattes de nya elevgrupperna samman inför kommande läsår. Handledningen var en åtgärdande insats, men stöd vid indelning av elevgrupperna ses av lärarna och elevhälsan som ett exempel på ett förebyggande arbetssätt.

Rektor uppger vid intervjun att elevhälsans fokus har varit utredningar samt arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete för att stödja elevernas utveckling mot målen har ännu inte nått eleverna, men en mer närvarande elevhälsa och rektor ger nu förutsättningar för detta.

Skolinspektionen kan mot bakgrund av ovanstående uppgifter konstatera att ett arbete för att åtgärda bristen visserligen inletts, men att arbete kvarstår. Av

de utsagor som redogörs för ovan framgår att elevhälsan fortfarande inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Den brist som påtalats i tidigare beslut föreligger därmed fortfarande, varför huvudmannen på nytt föreläggs att avhjälpa bristen.

Motivering till val av verktyg

Alingsås kommuns verksamhet uppfyller ännu inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Alingsås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Alingsås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Alingsås kommun avhjälpt denna brist. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Alingsås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Alingsås kommun avhjälppt dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Beslut

2016-10-03

8 (8)

Dnr 43-2014:7573

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedömts som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Karin Pollack
Utredare/Föredragande